

KARAKUS

www.peoplesinfony.org.uk

AKRABALIK ve SOYDANLIK

KARAKUŞ

Akrabalık: Soy ve evlilik yoluyla kültürel olarak kabul edilmiş toplumsal ilişkiler sistemi. İnsanın toplumsal bir varlık olarak yaşamaya başlamasından beri akrabalık ilişkileri evrensel bir önem taşır.

İstisnasız tüm insan toplumları, herhangi bir akrabalık sisteminin varlığını, meşruluğunu ve değişen ölçülerde yaptırımcı gücünü kabul ederler.

[EMİROĞLU, AYDIN: 2003: 854 - 23.]

KARAKUŞ

Akrabalık insan toplumlarında iki temel işlevi yerine getirir. Birincisi, statü ve mülkün bir kuşaktan diğerine aktarılması, yani miras düzenleme işlevidir. Akrabalığın ikinci temel işlevi, toplumsal grupları oluşturması ve grubun idamesini sağlamasıdır.

[EMİROĞLU, AYDIN: 2003: 854 - 23.]

Akrabalık, kandaşıktan, yani soy ilişkilerinden ibaret değildir;
aynı zamanda, en azından Levi-Strauss'dan bu yana
bir "ittifak" biçimi kabul edilen evliliği de kapsar.
Bir başka deyişle birbiriyle soydanlık ilişkisi bulunmayan
kadın ile erkek, evlendiklerinde "akraba" olurlar;
Yanı sıra, akraba grupları arasında da bir "hısımlık" ilişkisi kurulur.

[ÖZBUDUN; 2012:146 - 147]

Soyu belirleyen etmenler;

Patrilineal Soy: Burada kişiler sadece erkek soyundan gelenlerin oluşturdukları akraba grubu içinde sayılır.

Matrilineal Soy: Bu kurala göre de bireyler sadece kadın soyunun akraba grubuyla bağıntılıdır.

Bilateral Soy: Burada bireyler bir soy gözönüne alınmayarak, yani erkek ve kadın soyu ortaklaşa hesaba katılarak sadece çok yakın olan akraba grubu içinde sayılırlar.

Double Soy (Çifte Soy): Bu kurala göre birey hem erkek hem kadın soyunun oluşturduğu akraba grupları içinde sayılırlar.

[SARAN: 1992: 309.]

KARAKUŞ

Akrabalık ve Soy

Soy Grupları

Tek Çizgili Soy

Çift Soy

Esnek soy

Sülale

Klan

Boy ve Kol

İki Taraflı Soy ve Akraba Grupları

[HAVILAND; 2002: 14]

Kaynakça

- AYDIN, Suavi; ERDAL, Yılmaz, Selim; 2013:**
Antropoloji. A. Ü. Açıköğretim Yayınları. Eskişehir. Editör: Handan Üstündağ.
- ÖZBUDUN, Sibel ; UYSAL, Gülfem; 2003:**
50 Soruda Antropoloji - Bilim ve Gelecek Yayınları. İstanbul.
- SARAN, Nephane; 1992:**
Antropoloji. İnkılap Yayınevi. İstanbul.
- DÖKMEN, Zehra Y.; 2010:**
Toplumsal Cinsiyet - Sosyal Psikolojik Açıklamalar. Remzi Kitabevi.
- HAVILAND, A. William; 2002:**
Kültürel Antropoloji. Kaknüs Yayınevi. İstanbul. Çeviri: Seda Çiftçi.

